

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **P. M.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
Kovářská 4, Praha 9

proti
žalovaný: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. října 2018, č. j. OAM
352/ZA11-ZA10-2018, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. října 2018, č. j. OAM-352/ZA-ZA11-ZA10-2018, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou, v jejímž úvodu obecně namítl, že žalovaný jím porušil § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu (§ 2 odst. 4 správního řádu), § 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé, § 50 odst. 4 správního řádu, protože správní orgán nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, § 52 správního řádu, neboť žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, § 68 odst. 3 správního řádu, protože správní orgán ve svém odůvodnění neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azyl, dále § 12, 14 a 14a zákona o azylu a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť v případě návratu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Tyto obecné námitky dále konkretizoval.
3. Žalobce má za to, že v jeho případě jsou splněny podmínky k udělení mezinárodní ochrany z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv dle §12 písm. a) zákona o azylu. Nesouhlasil se závěrem žalovaného, že uplatňoval svá politická práva pouze formou příspěvků na sociálních sítích. Vedle toho organizoval akce pro mládež, pracoval pro neziskovou organizaci Greenpeace, psal do Amurských novin, poukazoval na problémy ve svém městě a zapletl se do incidentu, po kterém byl v kontaktu s policejní prokuraturou. Byl tedy občanským aktivistou a lze vyvodit, že uplatňoval svá občanská a politická práva, přičemž ve svém jednání nad ostatními vyčníval. Jeho obavy z návratu do země původu jsou tedy opodstatněné.
4. Pokud jde o naplnění podmínek dle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalobce zdůraznil, že v řízení o mezinárodní ochraně se má hodnotit odůvodněný strach z pronásledování do budoucna: rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu je prospektivním rozhodováním a správní orgán má povinnost posuzovat hrozbu pronásledování či vážné újmy do budoucna. Uvedené ustanovení pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem, nestanovuje však podmínku faktického pronásledování v minulosti. Je zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická.
5. Ohledně důvodnosti obavy, že s ním bude zahájeno trestní stíhání, zdůraznil žalobce, že ke své žádosti doložil dvě zásilky, které si měl vyzvednout na poště ve svém bydlišti v Rusku, které jsou označeny jako soudní. Další důkaz pravdivosti své výpovědi a pravděpodobnosti svého pronásledování dle žalobce představuje výpověď jeho přítelkyně (pozn. soudu: dnes již manželky), paní A. G., nar. ..., která za ním přicestovala v červenci roku 2018, neboť jí bylo vyhrožováno dvěma muži v jejich společném bytě v P. Jeho družka si také požádala o mezinárodní ochranu, která ji byla zamítnuta rozhodnutím žalovaného ze stejného dne, tedy 5. 10. 2018, č. j. OAM-605/ZA-ZA12-ZA10-2018. Při pohovoru uváděla stejné skutečnosti, které uváděl žalobce. Žalovaný správní orgán se však tímto faktem vůbec nezabýval, i když o její výpovědi věděl.

6. Jeho aktivismus by tedy dle žalobce mohl být důvodem jeho pronásledování (podle čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice). Skutečnost, že si vyřídil vízum, je zcela irrelevantní, neboť vstupoval do kontaktu s českými úřady nikoli s ruskými. Fakt, že vycestoval, nemusí být nutně indikací toho, že státní orgány na něm zájem neměly. Jeho kamarád, který měl známé ve Federální službě bezpečnosti, ho informoval o tom, že se na něj něco chystá a řekl mu, že má 3-4 měsíce čas, aby opustil zemi. Je tedy možné, že v době odjezdu době trestní stíhání zahájeno nebylo. Navíc žalobce má důkaz, který zvyšuje pravděpodobnost pravdivosti jeho tvrzení a jeho důvodné obavy z pronásledování – tedy zmíněnou zásilku ze soudu na jeho jméno a výpověď své přítelkyně, která vycestovala až několik měsíců posléze.
7. Žalovaný správní orgán dle žalobce v této souvislosti neodkazuje na žádné informace o zemi původu. Pouze má za to, že není pravděpodobné, že by žadatel byl zájmovou osobou, ale vůbec se nezabývá postavením aktivistů v Rusku a nezjišťuje, zda existují případy, kdy by skutečně došlo k trestnímu stíhání za nějaké protivládní výroky na sociálních sítích (přitom sám žadatel jim nějaké dokumenty v tomto ohledu dokládal).
8. Na podporu svých tvrzení citoval žalobce dále úryvky z Výroční zprávy Amnesty International 2016-2017, která hovoří o antiextremistické legislativě v Rusku, z příspěvku ČT 24 z 2. 9. 2018 věnujícího se stejné problematice, podobně dle něho hovoří i zpráva Human Rights Watch z 21. 8. 2018 či Zpráva Freedom House- Svoboda ve světě z roku 2018: Rusko.
9. Žalobce připomněl, že žalovaný nese svou část důkazního břemene, které spočívá zejména ve vyhledání relevantních informací o zemi původu. V té části, v níž odůvodňuje neudělení azylu, ale z žádných relevantních informací nevychází. Přitom nedostatek důkazů (např. o jeho trestním stíhání) nelze automaticky hodnotit tak, že dané tvrzení je nepravdivé. Žalobce dokládal zprávy o zemi původu, ale správní orgán se většinou z nich nezabýval. Naopak i ze zpráv, které jsou i součástí spisu a které si žalovaný obstaral, vyplývá, že právě ve vztahu k aktivistům a novinářům jsou lidská práva potlačována.
10. Uvedl, že Ruská federace se sice navenek proklamuje jako demokratický stát, ale dle objektivních zpráv o zemi původu se jedná spíše o režim s prvky autoritarismu, který potlačuje lidská práva u některých skupin osob, a to zejména co se týče svobody slova. Právě on byl v zemi původu aktivistou – opakovaně poukazoval na nefunkčnost systému ve svém místě bydliště, pracoval pro neziskové organizace, byl aktivní na sociálních sítích a právě proto by objektivně mohl být terčem represe, i když o tom nemá konkrétní důkazy.
11. Žalobce proto uzavřel tím, že žalovaný rozhodl nepřezkoumatelným způsobem a navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný nesouhlasil s obsahem žaloby a považoval ji za neopodstatněnou. Námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu řádného nevypořádání se s doloženými materiály považoval za nedůvodnou, jelikož se jimi zabýval dostatečně a u některých si obstaral překlady.
13. K žalobní námitce ohledně toho, že se nedostatečně vypořádal s žalobcovou politickou angažovaností a jeho kontaktem s prokuraturou, uvedl, že se s tímto dostatečně vypořádal na str. 13 a 14 napadeného rozhodnutí. Navíc z žádosti žalobce o udělení

mezinárodní ochrany ani z pohovoru s ním vedeným v průběhu správního řízení nevyplývá, že by byl ve své vlasti pronásledován na základě jeho činností směřujících k uplatňování politických práv.

14. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava z jeho trestního stíhání ve vlasti, zatčení a obvinění z extremismu, neboť zveřejňoval své názory na sociálních sítích a aktivně pracoval s mládeží. Za další důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil potíže s mafií, kterým ve vlasti před odjezdem čelil. Dále vyjádřil obavu ze svého povolání k výkonu vojenské služby v případě návratu do vlasti.
15. K obavě žalobce z trestního stíhání ve vlasti žalovaný uvedl, že v souvislosti s jeho trestním stíháním žalobce nedisponuje žádnými dokumenty. Co se týká doložených potvrzení z pošty, žalovaný si nechal vypracovat překlad, ze kterého vyplývá, že se jedná o oznámení ohledně doručování dvou doporučených zásilek. Obavy, které si žalobce s těmito dopisy spojuje, jsou dle žalovaného založené na jeho subjektivních domněnkách. Dodal, že ačkoli žalobce sdělil, že by se v případném trestním stíhání ve vlasti nemohl bránit, následně vyjmenoval celou řadu možností, jak by se bránit mohl. Odvolání, kasační stížnost či Evropský soud pro lidská práva.
16. Pokud jde o žalobní námitku o nesprávném posouzení rodinné situace žalobce při hodnocení udělení či neudělení doplňkové ochrany dle § 14a, žalovaný setrval na svém závěru, že rodinné vazby v České republice nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle citovaného ustanovení.
17. Pokud jde o žalobní námitky týkající se nedostatečného posouzení případného rizika způsobení vážné újmy hrozící žalobci v případě návratu, tak k této otázce se dle svého názoru dostatečně vyjádřil na straně 16 - 17 napadeného rozhodnutí, přičemž na tuto argumentaci odkázal.
18. Žalobní námitky tak žalovaný shledal irelevantními a účelově uvedenými. Navrhl proto, aby krajský soud žalobu pro její nedůvodnost v plném rozsahu zamítnul.

IV. Replika žalobce

19. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou.
20. Dle svého přesvědčení v žádném případě nevyjádřil obavu z povolání k výkonu vojenské služby, neboť, jak v řízení tvrdil a doložil, byl z výkonu vojenské služby osvobozen ze zdravotních důvodů. Navzdory tomu věnuje žalovaný tomuto fiktivnímu důvodu žalobcovy žádosti část svého odůvodnění. Žalobce proto považuje z toho důvodu napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.
21. Stran detekce důvodů žádosti se žalovaný dle žalobce dopustil i dalších vážných pochybení, neboť mezi ně nezahrnul jasně formulovanou obavu z podmínek panujících v ruských věznicích, včetně věznic vazebních, a z násilného chování represivních složek státu proti zadržovaným lidem. Tuto obavu vyjádřil žalobce při pohovorech v rámci řízení, v napadeném rozhodnutí je popsána na stranách 5, 6 a 8. Žalovaný tak zjevně nevěnoval posouzení jeho případu náležitou pozornost, když chybně identifikoval důvody, pro které žalobce o mezinárodní ochranu žádal.
22. Z výpovědi žalobce je dle jeho názoru zřejmé, že kromě jiného se obává nebezpečí mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, byl-li by i přechodně

umístěn v některém z detenčních zařízení. Že je mučení osob omezených na osobní svobodě v Rusku rozšířeným jevem a obrana proti němu bývá často neúčinná, dokládá zpráva Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, o této skutečnosti svědčí však i zprávy, které jsou obsahem spisového materiálu. Žalovaný se k této obavě žadatele konkrétně vůbec nevyjádřil, žalobce tedy rovněž z tohoto důvodu považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

23. Pokud jde o pravděpodobnost samotného aktu omezení na osobní svobodě žalobce, pak dle něho se žalovaný ani s touto jeho obavou nevypořádal dostatečně přezkoumatelně. Žalobce dle svého přesvědčení ve své výpovědi zcela věrohodně a konzistentně popsal, že byl v Rusku politicky aktivní a to zejména formou aktivizmu ve veřejném prostoru, na sociálních sítích i jako novinář. Různými způsoby kritizoval poměry v zemi. Již v textu své žaloby odkazoval na přehršel zdrojů, ze kterých vyplývá, že pronásledování a zneužívání trestněprávní represe vůči aktivistům je běžnou praxí. Tyto zdroje shodně s jeho výpovědí a zprávami o zemi původu, které jsou obsahem spisového materiálu, potvrzují, že obvinění z extremismu jsou pravidelně využívána k perzekuci osob i za pouhou kritiku na sociálních sítích či sdílení příspěvků, které nesouzní s oficiální propagandou vládnoucího režimu, např. co se týče války na Ukrajině a okupace Krymu (což činil i on). V součtu s jeho dalšími aktivitami a jejich porovnáním s případy perzekuce, na které v žalobě odkazuje, je dle žalobce dána přiměřená pravděpodobnost pronásledování pro uplatňování jeho politických práv a spolu s ní nebezpečí vážné újmy kvůli možnému omezení na osobní svobodě a s ním spojenému mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení.
24. Dále žalobce zdůraznil, že jeho obavy nejsou směřovány pouze do budoucna. Naopak vypověděl, že bezprostředním impulzem pro odchod z vlasti pro něj byla informace, kterou získal od kamaráda, ohledně toho, že proti němu je vedeno trestní řízení. Ve shodě s tímto tvrzením pak předložil správnímu orgánu potvrzení z pošty o uložených zásilkách, z nichž minimálně jedna z nich je prokazatelně zásilkou od soudu. Dle názoru žalobce tak z výše uvedeného vyplývá, že pro svůj aktivizmus spadá do sociální skupiny, jejíž členové jsou v Rusku pronásledováni, přičemž konzistentností své výpovědi a nepřímými důkazy (profil na sociální síti VKontakte, potvrzení od novin, ve kterých pracoval, potvrzení o uložených zásilkách) dostatečně prokázal, že existuje přiměřená pravděpodobnost, že podobné pronásledování a vážná újma v podobě omezení osobní svobody v kontextu podmínek, kterým jsou zadržovaní aktivisté v Ruské federaci vystaveni, hrozí i jemu samotnému.
25. Ve vztahu k udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu dále připomněl, že ohledně břemena důkazního je ve vztahu k udělení azylu zapotřebí tzv. přiměřené pravděpodobnosti, přičemž ohledně vymezení tohoto pojmu odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. V návaznosti na jím citované judikatorní závěry pak vyjádřil přesvědčení, že žalovaný ve věci nerozhodoval v souladu s nimi a evidentně vychýlil důkazní břemeno velmi výrazně v neprospěch žalobce.
26. Žalovaný se dle žalobce rovněž zcela nedostatečně vypořádal s důkazními návrhy. Odmítl vzít v potaz žalobcem poskytnutý odkaz na jeho profil na sociální síti VKontakte, neboť žalobce neoznačil konkrétní příspěvky, které by měl správní orgán zhodnotit. Dle názoru žalobce nelze takto odůvodnit odmítnutí důkazního návrhu. Jím předložený odkaz na jeho profil na sociální síti byl pro posouzení jeho žádosti zcela zásadním důkazem, neboť osvědčoval riziko pronásledování a vážné újmy ve smyslu

předchozího odstavce. Potřeboval-li správní orgán při hodnocení důkazu součinnost žalobce, nic mu nebránilo, aby ho v souladu s § 50 odst. 2 správního řádu vyzval ke konkretizaci důkazního návrhu. Tím, že tak neučinil, rezignoval na zjištění skutkového stavu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.

27. Podobně si počínal i ve vztahu k dalšímu předloženému důkazu – SD kartě. Neprovedení důkazu materiály uloženými na předkládané SD kartě žalovaný odůvodnil tím, že tuto nebylo možno načíst. Nijak ovšem nespecifikoval povahu technických potíží při načítání předmětné SD karty, nelze tedy seznat, zda tato karta je poškozena, či zda se jednalo o technický problém na straně žalovaného a tento pouze nevyvinul dostatečnou aktivitu k jeho odstranění. I tento problém technického rázu by se pravděpodobně dal dle žalobce uspokojivě vyřešit, kdyby jej žalovaný požádal o součinnost, např. o doložení důkazních materiálů na jiném mediálním nosiči. Žalovaný se o nic takového nepokusil. Dle názoru žalobce nemůže správní orgán bez dalšího odmítnout provedení navrhovaného důkazu pouze z důvodu, že nebylo v silách správního orgánu získat potřebná data z jejich nosiče. Vypořádání tohoto důkazního návrhu v odůvodnění rozhodnutí je tedy dle žalobce zcela neodůvodněné a nepřezkoumatelné.
28. Žalovaný se dále vůbec nevypořádal s důkazním návrhem učiněným během pohovoru, a to návrhem na ověření věrohodnosti výpovědi žalobce prostřednictvím detektoru lži. Proč žalovaný tento důkaz neprovedl, rovněž přezkoumatelným způsobem neodůvodnil. Žalobce tak nadále považoval napadené rozhodnutí na nepřezkoumatelné a nezákonné.

V. Jednání soudu

29. Při jednání soudu dne 16. 9. 2019 a dne 23. 9. 2019 žalobce uvedl, že byl občanským aktivistou, prezentoval své názory na sociálních sítích a v listu Amurské noviny, spolupracoval s Greenpeace, věnoval se práci s mládeží. Ve svých příspěvcích kritizoval poměry v Rusku, věnoval se různým oblastem tak, jak uvedl při svém pohovoru. Důvodem k odchodu z vlasti byla informace od jeho kamaráda, že s ním FSB chystá zahájit trestní proces kvůli extremismu. Poukázal také na incidenty, které měl s různými osobami, ať už se jednalo o incident v obchodním centru, nebo incident s mužem, který na něho poslal bojového psa. Dle jeho informací se jednalo o bývalé příslušníky armády a bezpečnostních složek. V těchto případech na tyto osoby podával trestní oznámení, ale ta zůstala nevyřízena, proto podal také řadu stížností, a tím na sebe upoutal pozornost příslušných policejních orgánů.
30. Trestnímu stíhání se vyhnul odchodem z vlasti. Jeho přátelé však byli vyšetřováni, mučeni, stíháni a souzeni za údajnou extremistickou činnost. O jednom z těchto případů hovořil již v rámci své výpovědi – v mezidobí byl za údajnou extremistickou činnost na jaře tohoto roku odsouzen jeho kamarád B. K. Č., který byl rovněž účastníkem zmiňovaného incidentu v obchodním centru. Tuto skutečnost žalobce dokládal materiály z trestního procesu se jmenovaným a společnou fotografii žalobce s touto osobou. Žalobce rovněž doložil e-mail od své kamarádky z Blagověščenska, která byla policií vyslýchána a sledována v souvislosti s údajným napojením na extremistickou skupinu. Vyšetřovatelé se ve všech těchto případech dotazovali i na informace spojené se samotným žalobcem. Manželka žalobce utekla z Ruska v roce 2018 poté, co ji kontaktovali neznámí lidé, o kterých má za to, že to byli příslušníci FSB, neboť se vyptávali na žalobce a vyhrožovali, že pokud jim o něm nedá informace, půjde do vězení s ním. Žalobce je tedy toho názoru, že ruské bezpečnostní složky pojalý záměr

zorganizovat proces s extremistickou skupinou v jeho oblasti, přičemž on a jeho kamarádi byli pro své aktivity vhodnými terči jejich represe. Dle názoru žalobce je tomu proto, že rozbití skutečné extremistické skupiny je příliš složité, proto bezpečností složky raději postihují lidi za jejich aktivity na sociálních sítích. V souvislosti s výše uvedeným poukázal na zprávu ESAO - Ruská federace - státní aktéři ochrany, na zprávu ze zpravodajského serveru RBC.ru s názvem Nesvobodný internet - koho soudili za příspěvky na sociálních sítích, a dále zprávu analytického centra SOVA - Nepřiměřené užívání anti extremistické legislativy v Rusku 2018, a na zprávu USDOS - Zpráva o lidských právech Rusko 2018.

31. Žalovaný při jednání odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a své vyjádření k žalobě.
32. Soud při jednání seznámil přítomné s tím, že se mu bez větších potíží podařilo seznámit se s obsahem žalobcem předložené SD-karty. Účastníci však provedení důkazu jejím obsahem nežádali, žalobce uvedl, že on je s jejím obsahem pochopitelně seznámen.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

33. Krajský soud následně přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů.
34. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 18. 4. 2018. Prvotní údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany poskytl dne 24. 4. 2018.
35. Téhož dne s ním byl proveden i pohovor za přítomnosti tlumočníka do jazyka ruského. Obsah uvedeného pohovoru je podrobně popsán v odůvodnění napadeného rozhodnutí, krajský soud na ně proto v podrobnostech odkazuje.
36. Žalobce byl tehdy svobodný (pozn. soudu: dnes je již ženatý), je bezdětný, agnostik, nikdy nebyl členem politické strany. Před svým odchodem ze země původu bydlel ve městě Bělogorsk v Amurské oblasti. Dne 16. 6. 2017 odcestoval letecky z Blagověščensku do Moskvy, odkud odletěl do Petrohradu. Odtud se přemístil po třech dnech letecky do Prahy, kam dorazil 19. 6. 2017. Následujícího dne odletěl do Varšavy, kde požádal o mezinárodní ochranu, ovšem na základě Dublinského nařízení byl dne 18. 4. 2018 transferován do České republiky.
37. Z obsahu žalobcovy výpovědi dále vyplynulo, že pracoval jako pomocník strojvedoucího, ale působil také jako korespondent Amurských novin a velmi se občansky angažoval, věnoval se např. práci s mládeží (různé neregistrované kroužky, např. kurzy přežití). Zhruba před třemi či čtyřmi lety začal rovněž psát články na sociální sítě, v nichž se věnoval různým nešvarům, kterých je podle něj v Rusku více než dost, přičemž na celou řadu z nich v pohovoru průběžně poukazoval. Vyjádřil přesvědčení, že v Rusku je nelegitimní vláda a panuje tam genocida.
38. V úvodu pohovoru žalobce popsal incident, při němž byl dne 20. 3. 2017 on a jeho kamarád bezdůvodně napadeni v obchodním centru dvěma muži, výsledkem čehož bylo, že mu jeden z nich držel u hlavy pistoli. Žalobce poté zavolal policii, ale ta podle něho nezakročila adekvátně, zkontrolovala pouze, zda muž drží zbraň legálně. Podle něj se jednalo o válečného veterána, kteří mívají hodně peněz, a tomu přičítal, že se incident

- podařilo zahladit, ten muž nebyl nijak potrestán. Žalobce o incidentu informoval v místním tisku a šéfredaktorovi bylo v souvislosti s tím vyhrožováno. Napsal asi deset nebo patnáct stížností na postup policie, např. na místní a oblastní velitelství policie, na prokuraturu, na ministerstvo vnitra, ale na způsobu vyřízení věci se nic nezměnilo.
39. Dále žalobce popsal incident, při kterém na něj nějaký divný člověk poštlal bojového psa, když si fotil zbytky síla. Jenom díky své fyzické síle se ubránil. Ani stížnosti v této věci nebyly kladně vyřízeny.
40. Stěžoval si ale i v různých jiných záležitostech, nap. na sociální postavení občanů v Rusku, na zdravotnictví, otrěsnou úroveň zdravotnictví, všudypřítomnou korupci, na polici, na FSB (Federální službu bezpečnosti), na prezidenta a poslance, kteří rozkrádají státní pokladnu., apod. Psal na různé státní orgány, včetně Putina, ale mnohdy ani nedostal odpověď.
41. Žalobce dále uváděl různé příklady osob, které byly uvězněny a jaké důvody pro uvěznění v Rusku postačují a jaké jsou praktiky ve vězeňství
42. Jednoho dne mu zavolaal nejlepší přítel a žádal o osobní schůzku. Otec přítele se od dětství zná s jedním vysoce postaveným člověkem z místní správy v Bělogorsku. Při schůzce jej přítel informoval, že z oblastního centra FSB byl podán podnět, aby bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání dle § 282 trestního zákona pro účast v extremistické skupině, protože je moc aktivní, ovlivňuje mládež a moc se ke všemu vyjadřuje. Sdělil mu, že mu zbývají tři nebo čtyři měsíce, než se jeho věc začne projednávat. K zatčení prý mělo dojít u žalobce doma. K předání informace došlo někdy na konci března nebo v dubnu 2017.
43. Tato informace pro něj byla impulsem k odjezdu z Ruska. Popsal, jaká opatření učinil v práci, aby nebyl nápadný, jak si vyřídil vízum v Blagověščensku, jak si opatřil cestovní doklad a jak z Ruska odcestoval.
44. Žalobce dále uvedl, že by se proti případnému trestnímu stíhání neměl jak bránit. Pronásledovaly by ho tam speciální služby a mafie. Našly by ho všude, přesídlení by nepomohlo. Následně popsal, jak by trestní řízení probíhalo, ke kterým orgánům by mohl podat ty které opravné prostředky a jak asi dlouho by to trvalo, než by se mohl obrátit k Evropskému soudu pro lidská práva.
45. Poté žalobce popsal další incidenty, jejichž byl účastníkem, konkrétně konflikt s bývalým boxerem a konflikt s řidičem autobusu.
46. V případě návratu do vlasti vyjádřil žalobce obavy z toho, že by byl pronásledován FSB, bál se zatčení, násilí a všeho, co je s tím spjato. Navíc by jej mohli odvést násilně do armády, protože nyní povolávají muže až do věku 27 let. Nyní totiž odesílají vojáky do Sýrie, žalobce ale nechce zabíjet jiný národ.
47. Při seznámení se s podklady pro rozhodnutí žalobce předložil žalovanému různé články, videozáznamy a další materiály týkající se porušování základních práv v Rusku. Předložil rovněž dvě potvrzení z pošty znějící na jeho jméno; dle žalobce se jedná o výzvy ze soudu, že se bude konat soudní řízení, které povede k odsuzujícímu rozsudku, kdy mu hrozí trest odnětí svobody 5-8 let.
48. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Při posouzení

- žádosti žalobce žalovaný konkrétně vycházel z informace policejního prezidenta ČR, odboru mezinárodní spolupráce, ze dne 4. 7. 2018, z informace MZV ČR ze dne 1. 7. 2016, č. j. 106548/2016-LPTP, z Informace polského Úřadu pro záležitosti cizinců, Zpráva ze zjišťovací mise do Ruské federace, 4. – 18. května 2014, z června 2014, ze Zákona č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě ve znění k 27. 11. 2017 (Hlava IV, Povolávání občanů k vojenské službě), ze Zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Rusko z ledna 2018 a z Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 – Rusko z 18. 1. 2018.
49. Žalobci byla dána možnost dle § 36 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správního řádu“), seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, ten této možnosti využil, s obsahem předložených shora uvedených zpráv mezinárodních organizací souhlasil, následně ohledně situace v Rusku doložil ještě shora uvedené důkazy.
50. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
51. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
52. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
53. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
54. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování

nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

55. Ohledně definice pojmu „pronásledování“ odkazuje krajský soud ještě na čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (tzv. „kvalifikační směrnice“).
56. Krajský soud dává za pravdu žalobě, že shora citované ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nespojuje důvodnost strachu z pronásledování s podmínkou faktického pronásledování v minulosti, ale že je nutno zkoumat i možnost budoucího pronásledování, protože rozhodování o mezinárodní ochraně je rozhodováním prospektivním. V rámci tohoto posuzování se pak uplatňuje standard tzv. přiměřené pravděpodobnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47; všechna rozhodnutí správních soudů citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
57. Zásadním předpokladem k tomu, aby správní orgán (potažmo správní soud) mohly zodpovědně posoudit, zda je v tom kterém případě žádosti o mezinárodní ochranu standard uvedeného institutu naplněn či nikoliv, je úplné zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 3 správního řádu.
58. A právě této svojí povinnosti žalovaný dle krajského soudu v posuzované věci nedostál. Skutkový stav věci totiž nezjistil dostatečným způsobem.
59. Žalobce od počátku řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany tvrdí, že je občanským aktivistou. Uvedl, že kromě toho, že pracoval s mládeží, byl spolupracovníkem Greenpeace, působil jako korespondent místních novin a hlavně, že v posledních třech až čtyřech letech veřejně publikoval své politické názory, zejména na sociální síti V-kontakte. Uváděl, že v těchto svých příspěvcích se věnoval kritice různých oblastí společenského života v Rusku, včetně kritiky korupce, vládních špiček či anexe Krymu. Právě proto (navíc ve spojení s jeho různými stížnostmi na policejní a justiční orgány, které podával v souvislosti s incidenty, které měl v občanském životě s různými soukromými osobami – viz např. incident s muži v obchodním centru, incident s mužem s bojovým psem, incident s řidičem autobusu) se dle jeho mínění mohl dostat do hledáčku FSB a právě proto považoval informaci, že s ním FSB coby s extremistou hodlá zahájit trestní stíhání, za vysoce pravděpodobnou. A z toho důvodu, že odešel z vlasti a obává se návratu do ní.
60. Z obsahu ať už podkladů, které si opatřil žalovaný v průběhu správního řízení, tak podkladů, které předložil žalobce v soudním řízení, přitom plyne, že v Rusku v období, které popisuje žalobce, i v období následujícím došlo ke zvýšené činnosti státních orgánů vůči extremistům či extremistickým skupinám, mezi které jsou ovšem často zařazováni novináři, různí aktivisté, blogeri apod., kteří veřejně (stále častěji na sociálních sítích) šíří své názory, které jsou často neslučitelné s oficiální státní politikou.

61. Např. z Výroční zprávy Human Rights Watch z 18. ledna 2018 opatřené žalovaným plyne, že do února 2017 v Rusku počet lidí uvězněných za extremistické projevy prudce vzrostl. Zpráva dále uvádí případy konkrétních novinářů a blogerů, kteří byli odsouzeni k nepodmíněným trestům odnětí svobody za názory, které prezentovaly na sociálních sítích, a které policejní a justiční orgány vyhodnotily jako „extremistické“, „vedoucí k podněcování nenávisti“ apod. Rovněž žalovaným opatřená zpráva Freedom House z ledna 2018 upozorňuje na skutečnost, že aktivisté stejně jako novináři jsou v Rusku terčem násilí.
62. Tyto informace obsahují a dále rozvíjejí i podklady předložené žalobcem, např. zpráva analytického centra SOVA – Nepřiměřené užívání anti extremistické legislativy v Rusku 2018 a zpráva USDOS - Zpráva o lidských právech Rusko 2018.
63. Žalobce tvrdil a tvrdí, že rovněž on do této skupiny lidí, kteří začali být v Rusku v posledních letech pronásledováni, trestně stíháni a vězněni, patří. Obsah jeho článků vyčníval nad průměr, proto mohl státní orgány zaujmout a mohly intenzitu jejich protirežimního charakteru vyhodnotit tak vysokou, jako v případě osob, které byly za obdobnou činnost v Rusku odsouzeny a které uvedené zprávy i jmenovitě uvádějí. Proto prý je hrozba trestního stíhání jeho osoby zcela důvodná a věrohodná.
64. Dle krajského soudu se měl žalovaný zaměřit zejména na vyhodnocení této problematiky. Tedy zda tvrzená protirežimní činnost žalobce, kterou v zemi původu měl vyvíjet, byla takové intenzity, že by se žalobce skutečně mohl cítit důvodně ohrožen, např. zahájením trestního stíhání.
65. Za tím účelem ovšem bylo třeba se pokusit co nejvíce se s touto činností žalobce obeznámit. K tomu ovšem žalovaný přistoupil velmi laxním způsobem. A to přesto, že žalobce nabízel a navrhoval důkazy, aby si žalovaný mohl o jeho činnosti představy učinit. Krajský soud považuje v tomto směru za významný zejména žalobcův profil na sociální síti Vkontakte, na který žalobce žalovaného odkázal. Ten jej sice vyhledal, ověřil, že existuje, ale poté, pro soud nepochopitelně, uvedl toliko, že „...žadatel odkázal pouze obecně na existenci svého profilu na sociální síti Vkontakte, neoznačil žádné konkrétní příspěvky, kterým by měl správní orgán věnovat pozornost. Z tohoto důvodu přijal správní orgán za své pouze existenci žadatelova účtu a jeho aktivitu na sociální síti Vkontakte, konkrétní zde uveřejněné příspěvky ve svém rozhodnutí nevyužil.“
66. Dle krajského soudu tedy žalovaný neprovedl důkaz, který se jeví s ohledem na shora uvedená žalobcova tvrzení stěžejním. A to důkaz, který se mu přímo nabízel a měl jej na dosah. Právě z článků a příspěvků uveřejněných na žalobcově profilu na této sociální síti (z jejich počtu a konkrétního obsahu) mohl zjistit povahu žalobcovy činnosti, zejména intenzitu kritiky s jakou vůči vládnoucímu režimu a různým nepravostem v Rusku vystupoval. Mohl tak ověřit, zda např. žalobce v tomto směru svoji činnost příliš nezveličuje, zda počet a obsah jeho příspěvků svědčí o tom, že by se skutečně mohl dostat do hledáčku FSB, zda lze žalobcovu činnost připodobnit činnosti těch občanských aktivistů, kteří za ní byli odsouzeni a kteří jsou jmenováni v citovaných zprávách mezinárodních lidskoprávních organizací. A tedy zda existuje přiměřená pravděpodobnost, že podobné pronásledování a hrozba vážné újmy jako u těchto osob hrozí v Rusku i samotnému žalobci. K tomu ovšem nedošlo, protože žalovaný bez dalšího uvedený důkaz neprovedl. Nic mu přitom nebránilo, aby v případě, že se na

žalobcově profilu nacházelo velké množství příspěvků, žalobce vyzval k označení těch, jejichž obsah považuje za zvláště významný.

67. Obdobná nedůslednost žalovaného v posuzování žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu se projevila i v tom, že žalovaný neprovedl důkaz obsahem SD-karty, kterou mu žalobce v průběhu správního řízení předložil. Žalovaný tento důkaz odbyl s konstatováním, že nebylo možno tuto kartu načíst. Krajskému soudu se to však bez větších problémů povedlo. O provedení tohoto důkazu však žalovaný neprojevil zájem ani při jednání. Jako kdyby ho vlastně nezajímalo, o jaké důkazy se jedná a zda mohou či nikoliv mít relevanci pro posouzení žalobcovy žádosti.
68. Toto pochybení žalovaného, tedy nedostatečné zjištění skutkového stavu věci, představuje závažnou procesní vadu, pro níž musel krajský soud žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušit. Napadené rozhodnutí je totiž v důsledku této vady nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Krajský soud k tomu poznamenává, že správní soudnictví je sice ovládáno zásadou plné jurisdikce, jsou-li ovšem nedostatky při zjištění skutkového stavu věci správním orgánem takového rozsahu, že jejich odstranění by znamenalo nahrazovat činnost správního orgánu soudem, pak je na místě tuto povinnost uložit správnímu orgánu ve zrušujícím rozsudku, což ji i příklad projednávané věci.
69. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
70. V dalším řízení tak žalovaný odstraní nedostatky, které mu tímto rozsudkem krajský soud vytkl. Tedy, pokud v mezidobí nenastaly problémy objektivního rázu (míněno zejména problémy technické povahy), které by to znemožnily, provede důkaz obsahem příspěvků obsažených na žalobcově profilu na sociální síti Vkontakte, případně i na žalobcových profilech na jiných sociálních sítích, které žalobce označí. Pokud by provedení tohoto důkazu bylo obtížné v důsledku značného počtu těchto příspěvků, provede žalovaný důkaz obsahem těch žalobcových příspěvků, které k jeho výzvě žalobce označí za relevantní pro posouzení důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
71. Žalovaný provede důkaz materiály, které předložil žalobce při jednání soudu dne 16. 9. 2019, které se týkají trestního stíhání a následného odsouzení osoby pod jménem B. K. Č., případně provede v tomto směru jiné důkazy. Objasní vztah této osoby k žalobci při vědomí obecně respektovaného judikatorního závěru, že přestože je pro přiznání postavení uprchlíka obecně vyžadováno, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu odůvodněný strach z toho, že on sám bude vystaven pronásledování, tak že existence tohoto odůvodněného strachu nemusí být nezbytně založena výlučně na jeho vlastní zkušenosti.
72. Žalovaný dále provede důkaz obsahem žalobcem předložené SD-karty. Vezme v potaz soudem provedený důkaz výpovědí (nyní již) manželky žalobce, kterou učinila v rámci řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, případně provede svědecký výslech této osoby (správní řízení zakončené rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 10. 2018, č. j. OAM-605/ZA-ZA12-ZA10-2018).
73. Obstará si rovněž dostatek aktuálních informací o zemi původu žalobce, z nichž bude

moci vycházet při posouzení skutečností relevantních pro posouzení důvodnosti žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Vezme v potaz i ty, které žalobce předložil nebo na které odkazoval v rámci soudního řízení.

74. Vypořádá se se všemi dalšími návrhy žalobce na doplnění dokazování a to včetně těch, kterým nevyhoví, protože neshledá důvody pro jejich provedení.
75. Žalovaný samozřejmě může provést za účelem úplného zjištění skutkového stavu věci rovněž jakékoliv jiné důkazy, shledá-li je pro rozhodnutí ve věci samé relevantními.
76. Na půdorysu takto zjištěného skutkového stavu věci pak žalovaný opětovně posoudí důvodnost žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany a své právní závěry odůvodní přezkoumatelným způsobem splňujícím kritéria vymezená v § 68 odst. 3 správního řádu.
77. Pokud jde o ty zbývající žalobní námitky, k nimž považuje soud za možné a důležité se s ohledem na své shora učiněné závěry vyjádřit, pak soud nemůže dát žalobci za pravdu v tom, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost z toho důvodu, že žalovaný hodnotil žalobcovu obavu z nástupu na základní vojenskou službu, neboť žalobce prý takovou obavu nevznosl. Opak je pravdou. Žalobce tuto obavu pro případ návratu do vlasti výslovně vznosl v závěru pohovoru s ním (viz str. 9 tohoto protokolu). Bylo tedy povinností žalovaného se tímto tvrzením žalobce zabývat.
78. Soud nemohl žalobci přisvědčit ani v tom, pokud vytýkal žalovanému, že se naopak nevěnoval jeho vyjádřené obavě z poměrů, které panují v ruských věznicích. Žalobce sice označil ty strany protokolu, kde měl tyto obavy ve vztahu ke své osobě vznést, ale soud musí konstatovat, že zmiňované pasáže obsahují pouze obecnou kritiku a popis poměrů v ruském vězeňství ze strany žalobce v souvislosti s líčením osudů některých odsouzených z řad občanských aktivistů. Že by tento popis spojoval žalobce se svojí osobní obavou z výkonu trestu, však soud rovněž neshledal. Samozřejmě, že v dalším řízení bude na místě tento rozpor mezi žalobcem a žalovaným vyjasnit, v závislosti na výsledku bude případně žalovaný povinen věnovat se rovněž této problematice.

VII. Náklady řízení

79. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalobci, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly, o čemž svědčí obsah soudního spisu.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 23. září 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce